

Đi tìm thương hiệu GẠO THÁI BÌNH

Tại hội nghị bàn về giải pháp phát triển ngành hàng lúa gạo của Việt Nam tổ chức đầu năm 2017, Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc đã nhấn mạnh, vẫn đất đai ấy, vẫn con người đó nhưng trước đổi mới dân ta thiếu đổi mới trọng; sau đổi mới nhờ một loạt chính sách quan trọng nên đến nay đã bảo đảm an ninh lương thực và xuất khẩu hàng triệu tấn gạo mỗi năm. Tuy nhiên, khả năng cạnh tranh gạo của Việt Nam còn thấp, chủ yếu xuất vào thị trường dễ tính, chất lượng gạo chưa đồng đều, hầu như chưa có thương hiệu và bị gạo nước ngoài lấn át ngay thị trường trong nước. Do đó, gạo của Việt Nam cần một tầm nhìn mới nhằm đáp ứng nhu cầu tiêu dùng ở trong nước và xuất khẩu để đem lại giá trị gia tăng, sản xuất bền vững. Và thương hiệu gạo của quê hương 5 tấn cũng không nằm ngoài tình hình chung đó, là bài toán nan giải đối với các cấp, các ngành, doanh nghiệp và nông dân trong xu hướng hội nhập sâu rộng hiện nay.

KỶ 1: CHỊ HAI 5 TẤN

Phụ nữ các địa phương trong tỉnh thi đua sản xuất ghi mốc son lịch sử về năng suất lúa ở miền Bắc năm 1966. Ảnh tư liệu

Trong mỗi giai đoạn lịch sử, Thái Bình luôn khẳng định được là một trong những tỉnh đi đầu trong các phong trào thi đua yêu nước. Trên mặt trận sản xuất, Thái Bình là tỉnh đầu tiên (năm 1966) ở miền Bắc đạt 5 tấn thóc/ha được Bác Hồ gửi thư và về thăm khen ngợi.

Nhắc tới thành tích đó, ký ức của những "chị hai 5 tấn" năm xưa ở các HTX Tân Phong, Vũ Thăng, Quảng Nạp... lại ùa về. Trong những thanh niên trai tráng đang hùng hục khí thế xung trận chiến đấu bảo vệ Tổ quốc, thì những cô gái mười tám đôi mươi ở các địa phương trong tỉnh lại hằng hái thi đua trên mặt trận sản xuất để cung ứng đủ, kịp thời lương thực cho tiền

Nông dân Tây Đô (Hưng Hà) vui được mùa.

tuyến. Những lời tâm sự của bà Nguyễn Thị Mận, nguyên Đội trưởng Đội thủy lợi chuyên trách

202 Quang Trung, xã Vũ Văn (huyện Vũ Tiên, nay là huyện Vũ Thư), bà Phạm Thị Mùi,

nguyên Đội trưởng Đội khoa học kỹ thuật, HTX Tân Phong, xã Việt Hùng (huyện Thư Trì, nay là huyện Vũ Thư)... về các phong trào thi đua sản xuất để đạt mục tiêu 5 tấn/ha như đang diễn ra trước mắt. Năm 1966, Ủy ban Hành chính tỉnh triển khai kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 2 năm (1966 - 1967) với chỉ tiêu chính là đạt 5 tấn/ha, tổng sản lượng lương thực 493.770 tấn. Theo đó, khâu thủy lợi được xác định là bước đột phá để bảo đảm năng suất lúa, sản lượng như kế hoạch đã đề ra. Các HTX, đội thủy lợi trong tỉnh đã có nhiều cách làm sáng tạo khơi dậy tinh thần lao động hăng say của từng tập thể, cá nhân, không quản ngại ngày đêm đào đắp sông, kênh

mương, bờ vùng, bờ thửa sớm hoàn thành các công trình đưa vào sử dụng phục vụ tưới, tiêu cho sản xuất trồng trọt. Với tinh thần "thắng Mỹ trên mặt trận thủy lợi", để phục vụ tưới, tiêu cho sản xuất của các huyện phía Nam, tỉnh đã phát động nhân dân đào đắp sông Kiến Giang, chỉ trong một tháng đã huy động được hơn 10.000 nhân công của 9 huyện, khối lượng đào đắp 350.000m³ với đoạn sông dài 6.000m... bảo đảm đúng kế hoạch đề ra. Cùng với làm thủy lợi, các HTX và nhân dân trong tỉnh tăng cường phân bón, cấy đúng lịch thời vụ, ương thả bèo dậu làm phân để phủ kín hết diện tích cấy. Các giống lúa mới được đưa vào gieo cấy nhằm chống được bệnh vàng lùn như Quyết tâm 813, Khê nam lùn, Chiến thắng... với gần 990 tấn giống/vụ mùa. Các biện pháp kỹ thuật, các phong trào thi đua cũng được triển khai sâu rộng tới các HTX, bà con nông dân như "3 sào, 5 việc" là nhận cấy thí điểm ruộng cao sản 3 sào và làm tốt 5 việc đúng kỹ thuật, bảo đảm đạt năng suất cao (làm đất, cấy, chăm bón, nước, chống sâu bệnh)...

Với những nỗ lực quyết tâm cao trong lãnh đạo, chỉ đạo của tỉnh và sự hưởng ứng tích cực các phong trào thi đua của các HTX, nông dân, nhất là những sáng kiến, vào cuộc tích cực của những "chị hai" như cây ngữa tay, cắt cỏ, nhặt lá cây ủ làm phân, phụ nữ đi cày... đã góp phần làm lên "Bài ca năm tấn" năm 1966. Thái Bình đạt 5 tấn/ha đã ghi dấu mốc son đầu tiên trong lịch sử về năng suất lúa ở miền Bắc và âm hưởng về "chị hai 5 tấn quê ở Thái Bình" vẫn vang mãi trong ngành Nông nghiệp của cả nước nói chung, trong tỉnh nói riêng.

Bà Nguyễn Thị Mận, Anh hùng Lao động, nguyên Đội trưởng Đội thủy lợi chuyên trách 202 Quang Trung (xã Vũ Văn, huyện Vũ Thư)

Quyết tâm thực hiện mục tiêu đạt 5 tấn thóc/ha, toàn tỉnh đã tiến hành quy hoạch lại đồng ruộng, điều chỉnh lại diện tích, cây trồng hợp lý cho từng HTX. Được bầu làm Đội trưởng Đội thủy lợi năm 1965, khi mới 18 tuổi, xác định thủy lợi là khâu quan trọng để nâng cao năng suất và sản lượng, thực hiện tưới, tiêu chủ động kết hợp với giải phóng đôi vai, sau khi được tỉnh cho đi tham quan công trình thủy lợi Bắc Hưng Hải, tôi đã về hợp chị em, để xuất với địa phương chuyển từ dùng máy đào đất sang dùng kéo cắt. Đồng thời tận dụng gỗ của địa phương đóng 10 xe ba gác, 15 xe cút kit để chở đất thay cho gồng gánh, dùng gỗ ván để đẩy đất. Nhờ áp dụng công cụ cải tiến vào sản xuất đã giúp năng suất lao động tăng từ 300 - 400% nhưng lại giảm 70% sức lao động, đôi vai được giải phóng. Sau đó, các đội thủy lợi trong tỉnh đồng loạt phát động phong trào thi đua học và làm theo Đội thủy lợi chuyên trách 202 Quang Trung, tích cực đào sông, đắp đê, khơi địa phục vụ sản xuất, góp phần quan trọng đưa Thái Bình trở thành tỉnh đầu tiên ở miền Bắc đạt 5 tấn/ha năm 1966.

Bà Phạm Thị Mùi, nguyên Đội trưởng Đội khoa học kỹ thuật, HTX Tân Phong (xã Việt Hùng, huyện Vũ Thư)

Ngày ấy, kỹ thuật nuôi cấy còn lạc hậu, phương tiện phục vụ sản xuất còn thô sơ, chủ yếu đều làm thủ công. Để thực hiện mục tiêu đạt năng suất 5 tấn thóc/ha, năm 1965, HTX Tân Phong thành lập Đội khoa học kỹ thuật để nhân rộng các giống lúa mới có năng suất, chất lượng phục vụ sản xuất. Trong điều kiện thời chiến, nam giới lên đường bảo vệ Tổ quốc, sản xuất ở hậu phương hầu như do chị em đảm nhận. Tuy vất vả và vừa sản xuất vừa trực chiến nhưng khi thế lao động, sản xuất rất sôi nổi. Bên cạnh việc học tập kỹ thuật mới như cấy lúa ngữa tay, cấy thẳng hàng chẳng dây... chị em trong Đội còn đi cắt cỏ, nhặt lá cây ủ làm phân. Tôi cùng một số chị em còn mang cơm nắm sang huyện Hải Hậu, tỉnh Nam Định nhặt bèo hoa dâu về nuôi, nhân ra toàn HTX và bán cho các HTX lân cận để ủ làm phân bón. Nhờ nỗ lực của tập thể xã viên, trong đó có thành viên Đội khoa học kỹ thuật, Tân Phong là một trong những HTX đầu tiên trong tỉnh và toàn miền Bắc đạt năng suất lúa trên 5 tấn/ha.

Bà Phạm Thị Tý, nguyên thành viên Đội khoa học kỹ thuật, HTX Tân Phong, Hội trưởng Hội phụ nữ xã giai đoạn 1962 - 1968 (xã Việt Hùng, huyện Vũ Thư)

Vừa là thành viên Đội khoa học kỹ thuật, vừa là Hội trưởng Hội phụ nữ xã, ngoài sản xuất, chọn tạo giống lúa mới, để nâng cao năng suất lúa, tôi phát động chị em tạo nguồn phân hữu cơ từ cỏ, bèo, bùn để cải tạo đất; đi các nơi để nhặt phân trâu, bò bón ruộng. Qua các phong trào: "3 đầm đàng", "phụ nữ đi cày", "phụ nữ đi cấy", "một người làm việc bằng hai"... các chị em hằng hái thi đua lao động. Ban ngày lấy bùn ở các ao, sông để lên đường, chờ đến khi khô đem trộn với phân để bón cho từng gốc lúa; ban đêm, chị em trong đội còn nhặt từng viên đất cây xếp thành từng hàng để được ải, khi đất khô trắng lại san ra ruộng.

(còn nữa)
NGUYỄN BÌNH - LƯU NGÀN

- **Bảng vàng 5 tấn ở miền Bắc năm 1966:**
- 1 tỉnh (Thái Bình)
- **Bảng vàng 5 tấn của Thái Bình năm 1966:**
- 10 huyện, thị: Phụ Dục, Tiên Hưng, Đông Quan, Vũ Tiên, Thư Trì, Quỳnh Côi, Thụy Anh, Duyên Hà, Kiến Xương, thị xã Thái Bình
- 162 xã và 410 HTX đạt 5 tấn trở lên
- 16 xã và 27 HTX đạt 6 tấn trở lên
- 2 HTX đạt 7 tấn trở lên (Quảng Nạp - Thụy Anh và Tân Phong - Thư Trì)
+ Năng suất lúa của Thái Bình năm sau tăng cao hơn năm trước: năm 1965 bình quân là 4,5 tấn/ha, năm 1966 là 5 tấn/ha, năm 1967 là 5,5 tấn/ha
+ Thực hiện nghĩa vụ đối với Nhà nước: năm 1965 là 80.768 tấn, năm 1966 là 84.749 tấn, năm 1967 là 101.758 tấn

Ông Bùi Xuân Vinh, Phó Chủ tịch Liên đoàn Lao động tỉnh

Với chủ đề năm vì lợi ích đoàn viên công đoàn, Liên đoàn Lao động tỉnh đã chỉ đạo liên đoàn lao động các huyện, thành phố, các công đoàn ngành, công đoàn cơ sở quan tâm chăm lo đời sống vật chất và tinh thần cho đoàn viên và người lao động, trong đó chú trọng bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng cho đoàn viên. Bên cạnh đó, chúng tôi xác định mỗi cán bộ, đoàn viên cần nâng cao trách nhiệm và hiệu quả hoạt động của tổ chức công đoàn nhằm xây dựng tổ chức công đoàn vững mạnh để thu hút người lao động tự giác gia nhập tổ chức công đoàn.

Ông Ngô Văn Ngươn, Chủ tịch Công đoàn Công ty TNHH Ha Hae Việt Nam (khu công nghiệp Tiên Hải)

Xác định đoàn viên công đoàn và người lao động là xương sống trong hoạt động của doanh nghiệp, hàng năm, Công ty luôn chăm lo bằng nhiều hình thức như đào tạo, nâng cao tay nghề, quan tâm đời sống hàng ngày, tạo môi trường văn hóa giúp họ thoải mái lao động, gần gũi, cống hiến cho Công ty. Trong quá trình làm việc, mọi thắc mắc, kiến nghị của đoàn viên đều được tổ chức công đoàn thông qua ban

Chị Vũ Thị Nga, công nhân Công ty TNHH Ivory

Gia đình tôi kinh tế khó khăn, chồng mất, con bị khuyết tật, với đồng lương công nhân 4 triệu đồng/tháng chỉ đủ cho sinh hoạt hàng ngày và thuốc thang cho con, trong khi nhà ở của mấy mẹ con đã xuống cấp nhưng không có tiền sửa chữa. Tại lễ phát động tháng công nhân năm nay, nhờ sự chung tay giúp đỡ của tổ chức công đoàn, Liên đoàn Lao động tỉnh đã trao số tiền hỗ trợ 30 triệu đồng để tôi sửa chữa lại nhà, qua đó giúp tôi yên tâm làm việc, giúp gia đình ổn định cuộc sống.

Vì lợi ích đoàn viên công đoàn

Năm 2017 được Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam chọn là năm vì lợi ích đoàn viên nhằm tiếp tục khẳng định nhiệm vụ hàng đầu của tổ chức công đoàn là chăm lo cho đoàn viên và người lao động. Cùng với sự quan tâm của các tổ chức, đơn vị, doanh nghiệp, các cấp công đoàn trong tỉnh đã có nhiều hoạt động thiết thực, hướng đến lợi ích của đoàn viên công đoàn.

Sản xuất ở Công ty Long Hành Thiên Hạ (cụm công nghiệp Vũ Quý, huyện Kiến Xương).

Nhiều năm trở lại đây Công ty Cổ phần Damsan là doanh nghiệp luôn đi đầu trong việc quan tâm, chăm lo cho đời

sống vật chất và tinh thần của người lao động. Với gần 1.000 công nhân, trong đó có trên 600 đoàn viên công đoàn làm việc ở các lĩnh vực dệt, may,

xây dựng, để doanh nghiệp phát triển bền vững, Công ty đã có nhiều chế độ, chính sách đối với đoàn viên công đoàn và người lao động. Hàng năm,

ngoài việc thực hiện đúng các quy định của Bộ luật Lao động về chế độ BHXH, BHYT, Công ty luôn quan tâm đến sức khỏe người lao động từ việc nâng chất lượng bữa ăn ca, hỗ trợ xăng xe, chế độ chuyên cần, hỗ trợ công nhân có hoàn cảnh khó khăn vay vốn sửa chữa nhà ở... Những việc làm cụ thể, thiết thực là yếu tố quan trọng để người lao động gắn bó với doanh nghiệp.

Cùng với Công ty Cổ phần Damsan, hưởng ứng năm vì lợi ích đoàn viên công đoàn, từ đầu năm đến nay, các cấp công đoàn trong tỉnh đã có nhiều hoạt động hướng đến đoàn viên và người lao động. Các cấp công đoàn và hệ thống công đoàn cơ sở tập trung tuyên truyền những nội dung liên quan đến quyền, lợi ích, việc làm, đời sống, nguyện vọng, tâm tư của người lao động; phát động đợt sinh hoạt chính trị sâu rộng trong công nhân viên chức lao động hướng về đại hội công đoàn các cấp, tiến tới Đại hội đại biểu Công đoàn tỉnh lần thứ XXIII, Đại hội lần thứ XII Công đoàn Việt Nam... Các cấp công đoàn cũng tập trung nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật, giáo dục chính trị tư tưởng trong công nhân viên chức lao động. Trong hoạt động chăm lo đời sống vật chất và tinh thần cho người lao động, nhân dịp Tết Nguyên

đán Đinh Dậu, Liên đoàn Lao động tỉnh tổ chức chương trình tết sum vầy và trao quà tết cho 200 công nhân có hoàn cảnh khó khăn trị giá 86 triệu đồng. Trong tháng công nhân, Liên đoàn Lao động tỉnh trao 45 nhà mái ấm công nhân cho công nhân có hoàn cảnh khó khăn với tổng trị giá 1,35 tỷ đồng. Bên cạnh đó, các cấp công đoàn tích cực phối hợp với chủ sở hữu doanh nghiệp khai chương trình chất lượng bữa ăn ca cho người lao động.

Từ nay đến cuối năm, một trong những nội dung Liên đoàn Lao động tỉnh quan tâm là triển khai xây dựng khu nhà ở cho công nhân. Ngày 12/5/2017, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 655 phê duyệt đề án đầu tư xây dựng các thiết chế của công đoàn tại các khu công nghiệp, khu chế xuất, trong đó có vấn đề nhà ở cho người lao động có thu nhập thấp. Thái Bình là một trong những tỉnh được Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam chọn triển khai xây dựng khu chung cư cho người lao động với nguồn kinh phí hỗ trợ dự kiến trên 300 tỷ đồng. Liên đoàn Lao động tỉnh đang làm các thủ tục xin UBND tỉnh cấp đất để triển khai xây dựng. Đây sẽ là niềm vui lớn đối với công nhân có hoàn cảnh khó khăn khi chưa có nhà ở.

Với hàng loạt hoạt động sôi nổi, các cấp công đoàn đã và đang góp phần bảo đảm quyền lợi tốt hơn cho người lao động, qua đó khẳng định rõ hơn vai trò, vị trí của tổ chức công đoàn trong thu hút, tập hợp người lao động.

NGUYỄN CƯỜNG